

BENEVIDES general armii peruwiańskiej, obrany został prezydentem republiki Peru.

WOT EXPRESS

ILUSTROWANY

ROSTING, Wysoki Komisarz Ligi Narodów, odbył w Warszawie konferencję z min Beckiem.

ROK XI.

WTOREK, 23-go MAJA 1933 ROKU.

CENA 10 GROSZY

Nr. 141

Stany Zjednoczone zredukują armię bez względu na wynik konferencji rozbrojeniowej. -- Ewentualne decyzje genewskie nie zobowiążą St. Zjednoczonych do nowych sojuszów

Paryż, (PAT), 21 maja. Z Waszyngtonu donoszą, że prezydent Roosevelt bez względu na wyniki konferencji rozbrojeniowej zdecydował się przeprowadzić poważną redukcję armii Stanów Zjednoczonych, przy czym stan korpusu oficerskiego ma być doprowadzony do poziomu przedwojennego.

Waszyngton, 21 maja. (PAT). Prezydent Roosevelt oświadczył przedstawicielom prasy w związku z przemówieniem premiera Daladiera na temat armii francuskiej, że ponieważ konferencja rozbrojeniowa nie daje rezultatu pozytywnego, jest rzeczą normalną, że kraje zainteresowane uważają za przedwczesne mówić o jednostronnym rozbrojeniu.

Prezydent Roosevelt nazwał stanowisko Daladiera słusznym. Prezydent dodał, że decyzje Genewy nie mogą być interpretowane w tym sensie, że zmuszą Stany Zjednoczone do nowego sojuszu.

Odpowiedź Prezydenta Mościckiego na orędzie prezydenta Roosevelta.

Warszawa, 21 maja. Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wystosował w dniu dzisiejszym odpowiedź na orędzie prezydenta Roosevelta. W odpowiedzi tej Pan Prezydent stwierdza, że tak on jak i rząd oraz cały naród polski, cenili wysoko poczynania, zawarte w oświadczeniu prezyden-

ta Stanów Zjednoczonych. W dalszym ciągu odpowiedzi Prezydent skonstatował, że rząd polski solidaryzuje się w pełni z dziełem odbudowy współpracy międzynarodowej. W zakończeniu Pan Prezydent komunikuje, że rząd polski będzie brał w dalszym ciągu udział we wspólnych wysiłkach w tym kierunku.

Paryż, 21 maja. Prasa francuska przyjęła z dużą rezerwą oświadczenie Nadolnego w Genewie. Stanowisko Nadolnego jest zdaniem dzienników tylko manewrem mającym na celu przerzucenie odpowiedzialności za ewentualne rozbięcie konferencji rozbrojeniowej na Francję. Najważniejsze jest, aby Niemcy sprzyły swe stanowisko do jakiego poziomu zamierzają zmniejszyć siłę zbrojną. Korespondenci francuskich pism dość ironicznie omawiają stanowisko Hendersona, który z zaufaniem przyjął oświadczenie Nadolnego.

Kpt. Dudziński wycofał się z konkursu

Samolot został zniszczony wskutek rozmokłego lotniska

Wiedeń, 21 maja. Po katastrofie samolotu kapitana Bajana, podobny los spotkał aparat drugiego lotnika polskiego kapitana Dudzińskiego.

Mianowicie kpt. Dudziński zmuszony był lądować przymusowo w Voltsbergu, w Styrii. Lądowanie nastąpiło z powodu uderzenia o tyczkę. -- Skrzydła aparatu zostały uszkodzone.

Z Grazu do Voltsbergu przybyło niezwłocznie trzech monterów, którzy z pośpiechem przystąpili do naprawy aparatu, aby umożliwić kapitanowi Dudzińskiemu dalszy lot.

Po skutecznieniu tej naprawy, kapitan Dudziński zamierzał odlecieć w dalszą drogę do Aspern. Przy starcie, do szło jednak znowu do wypadku, a mianowicie silnik uległ uszkodzeniu, a całe podwozie zostało strzaskane.

Kpt. Dudziński jest lekko ranny w głowę. Postanowił on zdemontować aparat i odesłać go do Grazu.

Pociągi polskie ostrzeliwane na terenie Gdańska

Gdańsk, 21 maja. Wczoraj wieczorem i dziś rano powtórzyły się wypadki ostrzeliwania pociągów przechodzących przez terytorjum wójnego miasta.

W sprawach tych przeprowadzane jest dochodzenie, które ma ustalić, czy rozchodzi się tu o akcję sabotażową, czy tylko wybryki nieodpowiedzialnych jednostek.

Litwinów delegatem sowieckim na konferencję londyńską.

Moskwa, 21 maja. Delegatem Sowietów na światową konferencję ekonomiczną w Londynie będzie komisarz Litwinów. Dotychczas utrzymywało się przekonanie, że Sowiety nie wezmą udziału w konferencji ze względu na napięte stosunki z Anglią.

Konferencja Goeringa z Mussolinim

wywołała wielkie wrażenie w opinii francuskiej. -- Niemcy usiłują poraz drugi nawiązać kontakt z Włochami Niemcy nie wyrzekną się Anschlussu

Berlin, 21 maja. Donoszą z Rzymu, że min. Goering przyjęty został wczoraj wieczorem na konferencji u premiera Mussoliniego. Wizyta Goeringa ma na celu nawiązanie z szefem rządu włoskiego kontaktu w decydujących sprawach polityki światowej.

Paryż, 21 maja. Opinia polityczna Francji jest zasko-

czona wizytą Goeringa w Rzymie. Zwracają tu uwagę na to, że wizyta ma miejsce tuż po mowie Hitlera i w przeddzień wielkiej rady faszystowskiej, która wypowie się w wypadkach polityki zagranicznej Włoch. Prasa przywiązuje do tego szczególne znaczenie. Związek studentów narodowo-socjalistycznych zorganizował dziś w Berlinie wielką manifestację pod hasłem przyłączenia Austrii do Rzeszy i przeciwko kanclerzowi Dolfussowi. Przemawiał m. in. min. sprawiedliwości Frank, który twierdził, że jednym z głównych zadań odrodzonych Niemiec jest przyłączenie Austrii do Rzeszy i że nikt nie zdoła odciągnąć narodowych socjalistów od tych planów.

Francja redukuje wydatki państwowe o 5 procent. -- Wydatki na obronę nie zostały zredukowane.

Paryż, 21 maja. Na porannym posiedzeniu senatu uchwalono 5-cio procentową redukcję wydatków państwa oraz niższą udzielanych przez państwo subwencji o 10 proc. Gen. Bourgois zgłosił poprawkę o wy-

łączenie od redukcji wydatków na cele wojskowe. Mówca przypomniał, że redukcja dokonana już w tej dziedzinie wynosi 11 i pół procent dla armii krajowej i 22 procent w wydatkach na materiał wojenny.

Przewidziane obecnie wydatki związane są z zawartymi już umowami lub też konieczne są dla przeprowadzenia nowego projektu reorganizacji armii, nie mogą więc podlegać kompresji.

Premier Daladier zabrał głos wskazując, że obowiązkiem rządu jest pozostawić izbowi całkowitą swobodę głosowania. Rząd będzie interwenjował i ewentualnie postawi kwestję zaufania dopiero wówczas, gdy już wszystkie możliwości porozumienia będą wyczerpane.

Przechodząc do sprawy ewentualnej redukcji wydatków wojskowych premier podkreślił, że obrona narodowa jest całkowicie zabezpieczona. -- Daladier sprzeciwił się stanowczo dalszej redukcji wydatków na utrzymanie wojska, wykształcenie i zakup materiałów wojennych. Być może -- mówił premier -- że jeśli konferencja rozbrojeniowa doprowadzi do rezultatów, mimo trudności, i jeśli narody zrozumieją, że już czas najwyższy wydobyć się z błędnego koła, wszelkie redukcje okażą się możliwe.

Dopiero wówczas dowiemy się, czy narody gotowe są się rozbroić. Poprawki gen. Bourgois zostały przez senat przyjęte. Senat uchwalił poprawkę wyłączenia z pod redukcję wydatków na materiał, lecz odrzucił wniosek o wyłączenie wydatków na cele społeczne.

Panika w Pekinie. Wojska japońskie zbliżają się do miasta.

Pekin, 21 maja. Sytuacja pod Pekinem staje się coraz groźniejsza. Zaniepokojenie w mieście wzrasta z godziny na godzinę. Awangardy wojsk japońskich zbliżają się do miasta z dwóch stron. Władze chińskie przygotowane są na wszelkie ewentualności.

Moskwa, 21 maja. Według doniesień sowieckich zaog-

nienie na kolei wschodnio-chińskiej trwa nadal. W Mandzuli spłonął z podpalenia budynek sowieckiego klubu kolejowego. Na pewnym odcinku kolei partyzanci chińscy rozebrali tor kolejowy. Komendant stacji Pogranicznaja zabronił wysłania pociągów do Władywostoku.

Konsolidacja partii komunistycznej w Rosji

Zinowjew chce wrócić do szeregów partyjnych Moskwa, 21 maja. (Pat.) -- W ślad za Kamieniewem, wysłał pismo z prośbą o ponowne przyjęcie do partji znany leader Kominternu, Zinowiew-Apfelbaum. Zinowiew oświadcza, że na stanowisko jego obecnie wpłynął m. innemu przewrót hitlerowski w Niemczech i bojeje, że komunistę niemieckiego przebywającego w hitlerowskim więzieniu nie chce

go uznać za towarzysza. Z faktu, że pismo Zinowiewa zostało opublikowane w prasie wynika, że prośba jego będzie uwzględniona. Powrót do partji tak uporczywego opozycjonisty jak Zinowiew, wskazuje na konsolidację partji komunistycznej wobec niebezpieczeństwa niemieckiego i wznowienie akcji kominternu na terenie Niemiec.

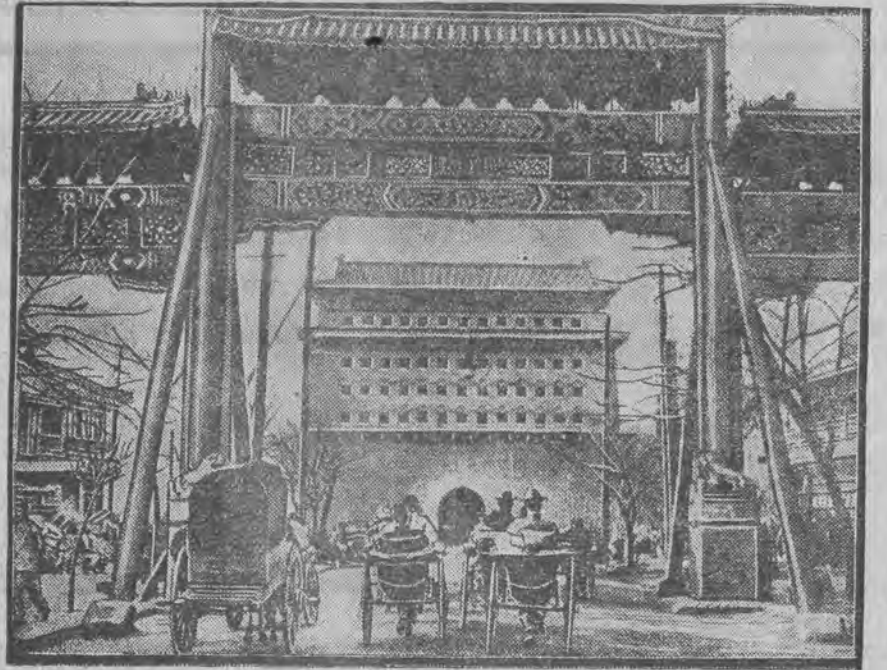

Gandhi po wypuszczeniu z więzienia

Na zdjęciu widzimy moment wypuszczenia przywódcy ruchu niepodległościowego hindusów Gandhi'ego z więzienia. Gandhi jak wiadomo stosował przez 9 dni głodówkę. Waży on obecnie zaledwie 41 kg.

Przed wzięciem Pekinu

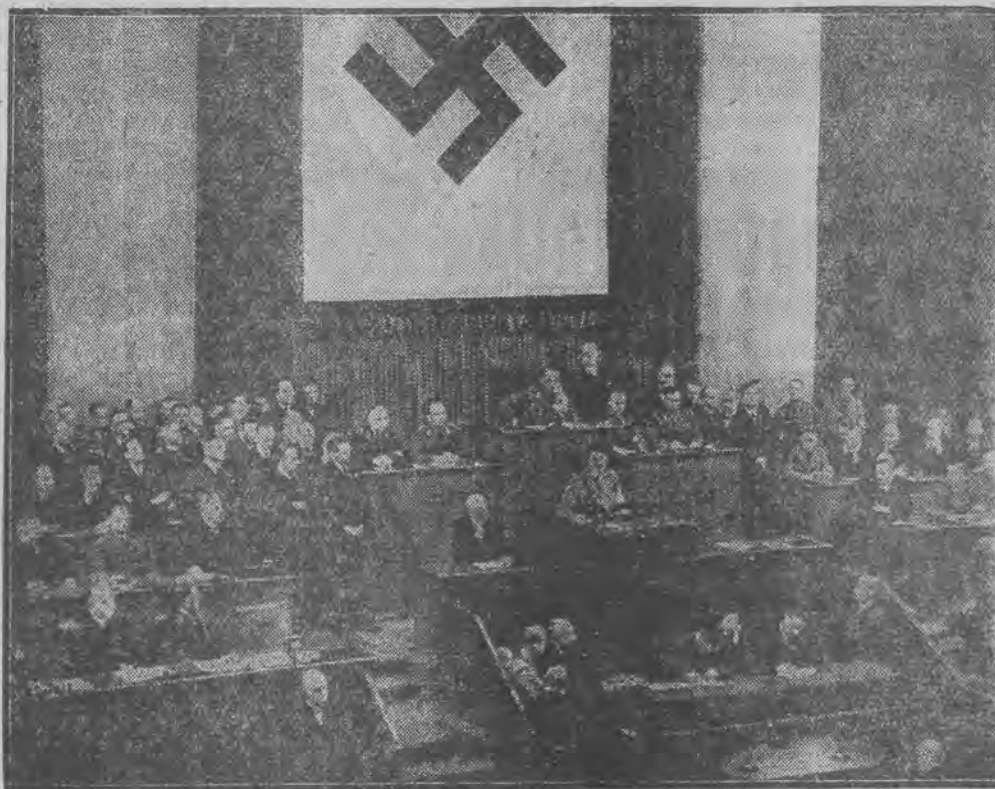
Stara chińska stolica Pekin jest obecnie otoczona wojskami japońskimi tak t. lece, że wszyscy liczą się z wzięciem miasta w najbliższych godzinach. Na zdjęciu widzimy fragment życia ulicznego w Pekinie.

Legja honorowa dla duchownego

Ksiądz Charles Gillet, który odznaczył się w czasie wojny światowej, obecnie otrzymał z rąk generała order Legji honorowej.

Hitler na trybunie parlamentarnej

Pierwsze posiedzenie parlamentu niemieckiego, na którym wygłosił mowę Adolf Hitler.

Darmo mleko dla dzieci

Na francuskich kolejach żelaznych wprowadzono obecnie interesującą inowację: towarzystwo opieki nad dziećmi rozdaje dzieciom bezpłatnie mleko.

Codzienna nowelka „Expressu“.

Dwie kobiety.

Klemens Wirt, właściciel sklepu jubilerskiego, chorował zaledwie tydzień. Lekarze nawet nie zdążyli postawić do kładnej diagnozy.

Pewnej nocy Wirt zamknął oczy na zawsze.

Następnego dnia sklep był zamknięty. Ale już nazajutrz znów odsunięto żaluzje i znów rozpoczęła się normalna praca, jakgdyby nic wogóle nie zaszło.

Naczelną kierowniczką objęła panna Paulina, niewiasta, licząca już przeszło pięćdziesiątkę, sucha, koścista, zdawałoby się pozbawiona wszelkich uczuć ludzkich.

Gdy pracownicy zwracali się do niej, pytając, kto właściwie obejmie sklep, odpowiadała im stanowczo:

— To was nie powinno obchodzić. Ja odpowiadam moim własnym majątkiem za wasze pensje. I uprzedzam, że jeśli któryś z was będzie się opuszczał w pracy, to z pewnością nie pozostanie na posadzie.

Wszyscy pracownicy doskonale wiedzieli, że panna Paulina nie lubi żartować. Dlatego też bez szemrania spełniali wszystkie jej polecenia i śmierć właściciela przedsiębiorstwa absolutnie nie wpłynęła na dalszy bieg interesów.

W tydzień później, gdy panna Paulina w swym pokoiku, mieszczącym się przy sklepie, sprawdzała rachunki, zjawiała się jakaś dama w głębokiej żałobie. Jestem Wirtowa. — nie widzieli-

my się już od kilku lat, więc może już pani mnie nie poznaje? — rzekła.

— Ależ pamiętam panią doskonale, widziałam zresztą panią na pogrzebie — odparła spokojnie Paulina, podnosząc się z krzesła.

Wirtowa przez parę chwil walczyła ze sobą. I nagle wyciągnęła z kieszeni paczkę listów, które rzuciła na biurko.

— Proszę, to są pani listy — zawołała. — Znajdowały się w ogniotrwałej kasie mego męża. Przeczytałam je, musiałam przecież wszystko sprawdzić. I teraz już dużo rzeczy rozumiem, o których dawniej nie miałam pojęcia.

— Te listy są bardzo stare — wtrąciła cicho Paulina.

— Wszystko jedno — stare, czy nie stare! Czy pani przypuszcza, że będziemy mogły obecnie wspólnie pracować? Mnie się wydaje, że pani będzie musiała szukać innego zajęcia.

— To jeszcze niewiadomo — uśmiechnęła się dziwnie Paulina. — Chciałam tylko zwrócić pani uwagę na daty tych listów. Wszystkie są pisane przed pani ślubem.

— To wszystko jedno! — zawołała Wirtowa. To są listy miłosne! Pani pisała listy miłosne do mego męża i mnie to wystarczy! Pani mnie oszukiwała. Uważam się stanowczo za pokrzywdzoną, jako kobieta.

— Pani pokrzywdzona? — znów uśmiechnęła się Paulina. — To dziwne,

bardzo dziwne... A mnie się dotychczas wydawało, że właśnie ja byłam pokrzywdzona. Gdy poznałam pani męża, miał małe sklepienie i kupę długów. Byłam jego pierwszą współpracowniczką. Pracowaliśmy wspólnie od świtu do nocy, nieraz już mieliśmy nawet czasu na posiłek.

— I wówczas to się zaczęło? — rzuciła pytanie Wirtowa.

— Tak, właśnie wówczas, — opowiadała dalej Paulina. — Ja nie miałam nikogo na świecie, a mąż pani również był samotny. Nie mieliśmy jednak czasu na rozmowy o naszych uczuciach. Ciężka, mrowcząca praca wyczerpywała nas zupełnie, ale później natknęliśmy na nowe i to poważniejsze trudności.

Potrzebny był kapitał, większy kapitał. A ja go przecież nie mogłam dostarczyć.

I w tym właśnie czasie Witold zawarł z panią znajomość. Widziałam o wszystkim, choć ze mną nigdy nie mówił o pani. Pewnego dnia powiedział mi tylko krótko, że się żeni, że, niestety, musi tak postąpić, bo w inny sposób nie zdobędzie pieniędzy na rozszerzenie przedsiębiorstwa.

Nie odpowiedziałam mu na to ani słowa, że inna na moim miejscu zażądałaby przynajmniej zwrotu swych listów ale ja nawet tego nie uczyniłam.

Początkowo zamierzałam przestać pracować. Ale nie mogłam. Miałam w życiu tylko Witolda i sklep. Witolda za brała mi pani, więc został mi tylko sklep. Gdybym i to straciła, cóżbym mogła robić? I w ten sposób mijały lata. Wiele, wiele lat... Witold był już tylko

moim szefem, więcej nic już nas nie łączyło...

— Nie wierzę, stanowczo nie wierzę... — zawołała znów Wirtowa. — Przecież pani więcej go widywała, niż ja! Jestem pewna, że do ostatniej chwili musiało was wiele łączyć. — A ja miałam do pani takie zaufanie! Lecz teraz musi się wszystko zmienić! Nie żyję sobie, by pani w dalszym ciągu pozostawała w tem przedsiębiorstwie!

Paulina podniosła się z krzesła. Wyciągnęła z biurka jakąś książkę i rachunki.

— A więc dobrze — rzekła zimno. — Możemy się obliczyć. Od dziesięciu lat brałam tylko jedną trzecią część pensji, z poprzednich dziesięciu lat pozostało również znaczne saldo. Gdy to wszystko zsumujemy, łatwo będzie ustalić, że moja należność obecnie znacznie przewyższy wartość sklepu. Jeśli więc ktoś ma wyjść z tego przedsiębiorstwa, to raczej pani!

Wirtowa, nie miała żadnych wątpliwości, że Paulina mówi prawdę. Słowa jej potwierdzały zresztą kwity i zaświadczenia, które leżały na stole.

I wybuchła płaczem. Przecież prócz tego sklepu mąż jej nic nie pozostawił. Co poczną jej dzieci, które jeszcze nie mogą na siebie zarobić? Co zresztą ona sama uczyni?

Paulina rozumiała doskonale jej sytuację.

— Niech się pani uspokoi — rzekła cicho. — Zostaniemy tu w dwójkę. Witold z pewnością tegoby sobie życzył.

Thum. D.